

Motion till riksdagen 2024/25:3331

av **Ulrika Westerlund m.fl. (MP)**

med anledning av prop. 2024/25:86 Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2024/25:86 Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker.

Motivering

I propositionen föreslår regeringen lagändringar som innebär att gårdsförsäljning av alkohol tillåts under vissa omständigheter.

Miljöpartiet förespråkar en restriktiv alkoholpolitik. Forskningsresultaten visar tydligt att ett ökat intag av alkohol är förknippat med ökade hälsorisker. Systembolagets detaljhandelsmonopol spelar en avgörande roll för att minska alkoholens skadeverkningar och är en viktig del av den restriktiva alkoholpolitiken. Vi är därför kritiska till att regeringen väljer att gå fram med denna proposition som hotar Systembolagets monopol.

Den utredning som ligger till grund för propositionen konstaterar att det inte säkert går att veta vilken bedömning EU-domstolen skulle göra av huruvida det inom EU-rätten går att förena gårdsförsäljning med ett bevarat detaljhandelsmonopol. Även Lagrådet pekar det osäkra rättsläget och att det finns en risk att regleringen bedöms som oförenlig med EU-rätten.

I den utredning som ligger till grund för regeringens förslag påstås det att man, ifall den föreslagna gårdsförsäljningen bedöms oförenlig med EU-rätten, kan ”backa bandet” och om det är nödvändigt slopa rätten till gårdsförsäljning utan konsekvenser för Systembolagets detaljhandelsmonopol. Även i denna fråga menar Lagrådet att det råder en viss osäkerhet. Systembolaget anför i sitt remissvar att det sannolikt inte skulle vara möjligt att backa bandet om lagändringarna får EU-rättslig kritik. Även Folkhälsomyndigheten

gör bedömningen att den utredning som ligger till grund för förslaget underskattar riskerna för Systembolagets monopol.

Med detta lagförslag riskerar regeringen alltså Systembolagets detaljhandelsmonopol. Systembolaget är mycket uppskattat av invånarna och ett avskaffande av monopolet skulle få långtgående negativa konsekvenser – inte minst för personer i social utsatthet med beroendeproblematik och för barn vars föräldrar har alkoholproblem. Det är ett risktagande som inte går att motivera. Regeringens föreslagna lagändringar bör därför avslås.

Ulrika Westerlund (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Annika Hirvonen (MP)